

Wonen in het buitenland, maar werken voor NL-werkgever

Fiscale valkuil voor piloten en schippers op internationale wateren

In dit artikel gaat het over het risico van dubbele belastingheffing over het pensioen van mensen die in het buitenland wonen maar in dienst zijn van een Nederlandse onderneming. De onderhavige kwestie betreft piloten en schippers op internationale wateren, maar staat model voor de fiscale valkuilen waar werknemers voor kunnen komen te staan wanneer zij in het buitenland wonen, maar in dienst zijn van een Nederlandse onderneming.

DOOR COREY DEKKERS EN
ROBBERT VAN WOERDEN

Mr. drs. Corey Dekkers
MFP FFP CFP®

is Senior pensioenfiscalist op de afdeling fiscale en juridische zaken bij Pensioennavigator BV.

Drs. R(obbert).J. van
Woerden FFP CFP®

is partner bij Themis Pensioen Professionals BV.

Het komt met enige regelmaat voor dat piloten die voor een Nederlandse luchtvaartmaatschappij werken of schippers op internationale wateren die voor een Nederlandse rederij werken, in het buitenland wonen. Met een aantal landen is in het belastingverdrag overeengekomen dat het inkomen van bemanningsleden aan boord van een vliegtuig of boot dat deelneemt aan het internationale verkeer belast wordt in het land waar het bemanningslid woont. Dit in tegenstelling tot het OESO-modelverdrag waarin is bepaald dat het loon van het bemanningslid belast wordt in het land waar de werkelijke leiding van de luchtvaartmaatschappij of rederij is gelegen.¹ Voor het bemanningslid kan het aantrekkelijk zijn een land te kiezen met een belastingverdrag waarin is bepaald dat het woonland mag heffen en waar de belastingdruk op het inkomen lager is dan in Nederland. Daarbij wordt echter één ding vergeten: het pensioen. Nu het woonland mag heffen is het maar de vraag of over de pensioenopbouw die nog in Nederland plaatsvindt de omkeerregel van toepassing is. Het gevaar van dubbele belastingheffing is aanwezig. In deze bijdrage staan wij stil bij de gevolgen voor bemanningsleden van vliegtuigen en schepen en hun pensioenopbouw. Daarbij maken we onderscheid tussen de bruto-pensioenregeling tot € 105.075 (2018) en de netto-pensioenregeling. Tevens bespreken wij de aandachtspunten voor de netto-lijfrenteregeling. Een uitgewerkt voorbeeld betreft een

piloot woonachtig in Frankrijk en werkzaam voor een Nederlandse luchtvaartmaatschappij waarvan de feitelijke leiding in Nederland is gevestigd.

Binnenlandse of buitenlandse belastingplicht

In Nederland kennen we binnenlandse en buitenlandse belastingplichtigen. Degene die in Nederland woont, wordt (in de Wet IB 2001) aangemerkt als binnenlands belastingplichtige. Woont de persoon niet in Nederland, maar heeft hij Nederlands inkomen dan is sprake van een buitenlandse belastingplichtige (idem Wet IB 2001). Of iemand in Nederland woont hangt af van de feitelijke omstandigheden. Zo is het enkel vervullen van een dienstbetrekking in Nederland niet voldoende om als inwoner te worden beschouwd. Meestal wordt gekeken naar het centrale punt van iemands leven plaatsvindt. Factoren die daarbij een rol spelen zijn onder meer: de plaats waar de woning gelegen is die de belastingplichtige tot hoofdvverblijf ter beschikking staat, waar boodschappen worden gedaan, waar wordt gesport en in welk land wordt uitgegaan. Dus de plaats waar het sociale leven plaatsvindt.² Binnenlandse belastingplichtigen zijn voor hun gehele wereldinkomen belast in Nederland. Dus ook voor dat deel van het inkomen dat in het buitenland wordt verdiend.

Dubbele heffing

Vanzelfsprekend zal het land waar de belastingplichtige werkt eveneens het loon willen belasten. In deze situatie is dan sprake van dubbele belas-

tingheffing. Zowel het woonland als het werkland heffen belasting over de inkomsten uit arbeid. Een eventueel belastingverdrag tussen beide landen bepaalt welk land het heffingsrecht heeft over het inkomen. Meestal is dit het werkland. Ter voorkoming van dubbele belasting is in het verdrag opgenomen hoe het woonland dan rekening moet houden met de dubbele belasting. Dit kan bijvoorbeeld zijn een belastingvrijstelling of verrekening van de verschuldigde belasting. Is geen verdrag van toepassing dan kan het 'Besluit voorkoming dubbele belasting 2001' uitkomst bieden voor de Nederlandse belastingplichtige. Dit Besluit voorkomt in specifieke gevallen dubbele belasting.

Alleen de bron wordt belast

Buitenlandse belastingplichtigen zijn Nederlandse inkomstenbelasting verschuldigd over onder meer inkomsten uit werkzaamheden verkregen met arbeid verricht in Nederland. Alleen de bron wordt belast zodat sprake is van beperkte belastingplicht. Of daadwerkelijk belasting verschuldigd is ligt aan de soort genoten bron. Een bron is voorwerp van belastingheffing als deze wordt benoemd in hoofdstuk 7 van de Wet inkomstenbelasting 2001. Ook in deze situatie is meestal sprake van dubbele belastingheffing. De buitenlandse belastingplichtige zal in het land waar hij woonachtig is belasting verschuldigd zijn over het genoten arbeidsinkomen. Een eventueel belastingverdrag zal ook hier uitkomst bieden ter voorkoming van dubbele belastingheffing. Een belastingverdrag tussen twee verdragslanden geeft niet aan of een specifiek inkomensbestanddeel daadwerkelijk belast wordt en hoeveel belasting verschuldigd is. Het wijst slechts het land aan dat bevoegd is te heffen over het betreffende inkomensbestanddeel. Of het inkomensbestanddeel belast is en met welk percentage is voorbehouden aan de fiscale wetgeving van het desbetreffende verdragsland. Tevens geeft het Verdrag aan welke methode ter voorkoming van dubbele belastingheffing de verdragslanden moeten hanteren als sprake is van dubbele belastingheffing.

Piloten en schippers die in Nederland wonen

Woont een piloot in Nederland dan gaat alles volgens het boekje. De Nederlandse luchtvaartmaatschappij houdt op het inkomen keurig loonbelasting in als voorheffing op de inkomstenbelasting. Daarbij wordt rekening gehouden met de pensioenpremies. De werknemerspremie verlaagt het loon voor de loonheffing. Over de werkgeversbijdrage is geen loonbelasting verschuldigd. De aanspraak wordt pas belast in de uitkeringsfase. Emigreert de belastingplichtige naar het buitenland dan houdt deze op binnenslands belastingplichtige te zijn. Hierdoor valt de pensioenaanspraak niet langer onder de omkeerregeling en is daarmee belast. Heffing vindt plaats via een door de Nederlandse fiscus opgelegde conserverende aanslag. De aanslag wordt gedurende tien jaar niet ingevorderd zolang de belastingplichtige geen oneigenlijke handelingen verricht zoals opgenomen in art. 19b Wet LB 1964. Komt de pensioenaanspraak regulier tot uitkering dan bepaalt het belastingverdrag uiteindelijk welk verdragsland over de pensioen-uitkering mag heffen.

Netto-pensioenregeling

Bij de netto-pensioenregeling gaat dit anders. Premies die de deelnemer betaalt aan de netto-pensioenregeling worden voldaan uit het netto inkomen. Eventuele bijdragen vanuit de werkgever voor de netto-pensioenregeling worden direct in de loonheffing betrokken. Voor deze regeling geldt immers de om-

keerregeling van art. 11 Wet LB 1964 niet. De waarde van het pensioen valt onder de rendementsgrondslag van box 3 van de inkomstenbelasting. Zolang aan de voorwaarden wordt voldaan is de waarde vrijgesteld voor de vermogensrendementsheffing. Dit geldt voor zowel de opbouwfase als voor de uitkeringsfase. Het is ook mogelijk te kiezen voor de netto-lijfrentevariant. Ook hier is de waarde vrijgesteld voor de vermogensrendementsheffing. Als de belastingplichtige bij netto-pensioen of netto-lijfrente een onregelmatige handeling verricht dan wordt de waarde alsnog belast in box 3 van de inkomstenbelasting. De waarde wordt gesteld op een bedrag dat gelijk is aan de helft van de waarde van de aanspraak in het voorafgaande kalenderjaar en vermenigvuldigd met tien. Deze sanctie blijft achterwege bij emigratie. Fiscaal is dan geen sprake van afkoop. Om het netto-pensioen fiscaal te kunnen afkopen is in de Pensioenwet ook de mogelijkheid tot afkoop bij emigratie opgenomen. De afkoopbepalingen bij emigratie zijn opgenomen om te voorkomen dat het land waar de belastingplichtige naar emigreert het netto-pensioen of netto-lijfrente kan aanmerken als pensioen of ander soortgelijke beloning waarover belasting verschuldigd is. Anders zou de belastingplichtige die in de opbouwfase al loonbelasting betaald heeft over zijn netto-pensioen in het buitenland wederom belasting verschuldigd zijn. Door de dag voorafgaand aan de emigratie de waarde van het netto-pensioen of netto-lijfrente in de vermogensrendementsheffing te betrekken heeft het niet langer het oormerk pensioen, maar vermogen. Hiermee wordt voorkomen dat de belastingplichtige met dubbele belastingheffing over inkomen geconfronteerd wordt. Het risico is immers dat het land de uitkeringen in de belastingheffing zal betrekken, terwijl ter zake van de premies voor de netto-lijfrente geen aftrek heeft plaatsgevonden.³ Het zal duidelijk zijn dat de Nederlandse wetgeving bij emigratie rekening houdt met het netto pensioen en netto lijfrente. In ons voorbeeld gaat het echter om iemand die reeds in het buitenland woont.

Heffing toegewezen aan het woonland

Piloten en schippers die in het buitenland wonen en werken voor een Nederlandse luchtvaartmaatschappij of rederij worden voor de Nederlandse inkomstenbelasting als buitenlandse belastingplichtige aangemerkt. Zij verrichten arbeid voor een bedrijf waarvan de feitelijke leiding in Nederland is gevestigd. Voor de bemanningsleden van het vliegtuig betekent dit dat Nederland hun thuishaven is. Aangezien het gaat om een Nederlands bedrijf is de luchtvaartmaatschappij als werkgever inhoudingsplichtige voor de Nederlandse loonbelasting.⁴ Deze verplichting vervalt als de werknemer nagenoeg geheel buiten Nederland zijn dienstbetrekking vervult en daarbij het loon dankzij het verdrag is toegewezen aan het andere verdragsland.⁵ Art. 15 lid 3 OESO-modelverdrag, bepaalt dat het heffingsrecht over het inkomen van piloten wordt toegewezen aan het land waar de feitelijke leiding van de luchtvaartmaatschappij gevestigd is. In deze casus dus Nederland. Op grond van deze bepaling is de Nederlandse luchtvaartmaatschappij inhoudingsplichtig voor de loonbelasting. Nederland, dat het Nederland Standaard Verdrag (NVS) hanteert dat is afgeleid van het OESO-modelverdrag, wijkt van deze bepaling af. Conform art. 15 lid 3 NSV wordt de heffing over het inkomen toegewezen aan de woonstaat van de werknemer. Verdragslanden waar de bepaling is uitgewerkt overeenkomstig NSV zijn bijvoorbeeld: Australië, Canada, Duitsland, Italië en Spanje. Het heffingsrecht over het inkomen van een piloot wordt bij deze landen toegewe-

zen aan het woonland. Of de luchtvaartmaatschappij dus loonbelasting moet inhouden en of de omkeerregel van toepassing is over de pensioenaanspraak is afhankelijk van de verdragsbepaling. Als de piloot in het buitenland woont en het heffingsrecht over het inkomen is toegewezen aan het woonland ontstaat een aantal onduidelijkheden zoals:

- Is de betaalde pensioenpremie door de werkgever voor het bruto pensioen aan het Nederlandse pensioenfonds belast of onbelast in het woonland?
- Is de betaalde pensioenpremie door de werknemer voor het bruto pensioen aan het Nederlands pensioenfonds aftrekbaar voor de buitenlandse inkomsten- of loonbelasting?
- Is de pensioenuitkering later belast in het woonland? Ook als er geen aftrek in het woonland genoten is?

Deze situatie doet zich voor bij bemanningsleden aan boord van een vliegtuig en schepen die deelnemen aan het internationaal verkeer.

Met de komst van het netto-pensioen en netto-lijfrente is een nieuwe situatie ontstaan die in deze situatie tot extra onduidelijkheden leidt waarop meerdere antwoorden denkbaar zijn. Bijvoorbeeld:

- Kan het netto-pensioen nog afgekocht worden als de deelnemer in het buitenland woont, al geëmigreerd is en nog deelneemt aan de netto-pensioenregeling?
- Hoe zit het met de netto-lijfrente? Is dit vermogen of pensioen voor het woonland?
- Is de werkgeversbijdrage in de netto-pensioenregeling loon of niet?

Aan de hand van onderstaande casus willen wij meer inzicht te geven.

Werkend voor Nederlandse luchtvaartmaatschappij, wonend in Frankrijk

Mathieu woont sinds enige jaren in Frankrijk. Hij werkt met ingang van 1 januari 2012 voor een Nederlandse luchtvaartmaatschappij. Zijn inkomen ligt ruim boven de € 100.000. Omdat met ingang van 1 januari 2015 het pensioengevend inkomen is gemaximeerd op € 100.000 kunnen piloten met een inkomen boven een ton deelnemen aan de netto-pensioenregeling. Als compensatie vergoedt de werkgever de netto-premie die de werknemer verschuldigd is aan de netto-pensioenregeling door deze te bruteren. Ook deelnemers die niet deelnemen ontvangen deze compensatie. Voor de pensioenregeling tot € 100.000 (in 2018 inmiddels € 105.075) is zowel de werkgever als de werknemer pensioenpremie verschuldigd. De werkgever draagt deze premies af aan het pensioenfonds. Deelname aan de basisregeling is verplicht. Mathieu neemt deel aan de netto-pensioenregeling. Reden hiervoor is dat deze regeling een goede netto-partnerpensioenregeling kent en de staffel gebaseerd is op een 3%-rekenrente, waardoor hij meer kan sparen dan bij netto-lijfrente. Hij vraagt zich af wat de consequenties zijn voor zijn pensioen nu hij in het buitenland woont?

Gevolgen voor pensioen

Mathieu werkt voor een Nederlandse luchtvaartmaatschappij waarvan de leiding in Nederland is gevestigd. Hij geniet daarmee Nederlands inkomen. Omdat hij in het buitenland woont is sprake van buitenlandse belastingplicht. Hoofddregel is dat de Nederlandse werkgever loonbelasting inhoudt over zijn inkomen. Als buitenlands belastingplichtige is hij inkomstenbelasting verschuldigd over zijn inkomen en kan de eventuele loonbelasting als

voorheffing verrekenen. De waarde van het netto-pensioen hoeft hij als buitenlandse belastingplichtige niet op te geven. Deze is niet opgenomen als bron van vermogen. Slechts de waarde van de bezittingen behoort tot de rendementsgrondslag. Het netto-pensioen valt hier niet onder.

In Frankrijk wordt Mathieu belast over zijn wereldinkomen omdat hij in Frankrijk woont. Zijn inkomen en vermogen worden ongetwijfeld in de Franse inkomstenbelasting betrokken. Er is dus sprake van dubbele belastingheffing. In deze situatie moet het belastingverdrag Nederland-Frankrijk ter voorkoming van dubbele belastingheffing uitkomst bieden over de vraag welk land het heffingsrecht heeft over de verschillende inkomens- c.q. vermogensbestanddelen. Voor het inkomen is art. 15 van het verdrag relevant.

Art. 15 van het verdrag met Frankrijk: Niet zelfstandige arbeid

In lid 1 van dit artikel is bepaald dat loon, salarissen en andere soortgelijke beloning verkregen door een inwoner van een van de verdragstaten mag worden belast in het land waar de dienstbetrekking wordt uitgeoefend. In lid 3 van dit artikel is echter een uitzondering opgenomen voor o.a. piloten die deelnemen aan het internationaal verkeer. Niet het werkland mag heffen, maar het land waar de piloot woont heeft het heffingsrecht.

Inkomen

Het heffingsrecht over Mathieu's inkomen wordt op grond van art. 15 lid 1 van het verdrag toegewezen aan Frankrijk. Hij is over zijn inkomen dus geen Nederlandse inkomstenbelasting verschuldigd. Omdat het verdrag het heffingsrecht over zijn inkomen toewijst aan Frankrijk waar hij tevens woont en hij zijn werkzaamheden voor de Nederlandse luchtvaartmaatschappij grotendeels buiten Nederland verricht hoeft de Nederlandse luchtvaartmaatschappij geen loonbelasting in te houden.

Bruto pensioenregeling

Maar dan het pensioen. In dit geval het pensioen tot € 105.075, de basisregeling. Ondanks dat Mathieu in Frankrijk woont en het inkomen daar belast is blijven de Nederlandse arbeidsvoorwaarden van toepassing. Hij dient dus verplicht deel te nemen aan de pensioenregeling voor vliegend personeel. Zowel de werkgever als de werknemer dragen hiervoor premies af aan het pensioenfonds. De vraag is of de werkgeversbijdrage als loon moet worden beschouwd en daarmee belast is of niet. Voor de werknemersbijdrage geldt eveneens de vraag of deze aftrekbaar is of niet. Zou Mathieu in Nederland wonen dan wel buitenlands belastingplichtig zijn, dan was de werkgeversbijdrage onbelast en de werknemersbijdrage aftrekbaar. De omkeerregel was immers van toepassing. Nu Mathieu in Frankrijk woont is dit afhankelijk van de wijze waarop Frankrijk deze arbeidsbeloning beschouwt.

Dubbele belastingheffing

Stel dat Frankrijk geen faciliteit kent die wij in Nederland hebben en de premies voor het pensioen worden beschouwd als loon en daarmee onder art. 15 van het verdrag vallen. Dan ontstaat dubbele belastingheffing als Mathieu op de pensioendatum nog steeds in Frankrijk woont. In de opbouwfase worden de pensioenpremies belast als loon (art. 15 verdrag) en in de uitkeringsfase belast als pensioen (art. 18 verdrag). Indien Frankrijk geen fiscale faciliteit verleent voor de pensioenopbouw is het belangrijk dat met de desbetreffende inspecteur in het rayon waar Mathieu

woont afspraken worden gemaakt die er toe leiden dat in de uitkeringsfase het pensioen niet wordt belast.

Het is mogelijk dat Frankrijk wel een fiscaal regime kent waar de omkeerregel van toepassing is, maar deze niet aan Mathieu verleent omdat hij geen premies betaalt aan een Franse pensioenuitvoerder. Dan kan wellicht beroep worden gedaan op de uitspraak van het Europees Hof van Justitie 3 oktober 2002, C136/00 (*Danner*) of uitspraak van 26 juni 2003, C422/01 (*Skandia*). Kern bij deze zaken is dat Frankrijk de aftrek van pensioenpremies niet kan voorkomen nu de uitkering op grond van art. 18 van het verdrag eveneens is toegewezen aan Frankrijk. Frankrijk is daarmee immers verzekerd van het heffingsrecht.

Netto-pensioen.

Netto pensioen is internationaal een vreemde eend in de bijt. Is het netto-pensioen nu loon, pensioen of vermogen volgens het belastingverdrag. In Nederland is zowel sprake van pensioen als vermogen. Voor de Pensioenwet is het daadwerkelijk pensioen. Voor de inkomstenbelasting is het vermogen dat is vrijgesteld voor de vermogensrendementsheffing. Nu de bepalingen uit de Pensioenwet tevens van toepassing zijn lijkt het verdedigbaar dat de pensioenuitkering onder het pensioenartikel van het verdrag valt. Het pensioenartikel in het verdrag met Frankrijk is zeer knoep. Het enige dat er staat is dat pensioenen en andere soortgelijke beloningen (bijvoorbeeld lijfrenten) belast worden in de woonstaat. Daarmee lijkt het dus niet relevant of in de opbouwfase de premies fiscaal gefaciliteerd zijn geweest of niet. De uitkeringsfase verschilt daarmee niet met die van de normale pensioenopbouw. Voor beide situaties geldt dat de heffing over deze uitkeringen wordt toegewezen aan Frankrijk. Hoe en of Frankrijk de uitkeringen belast is aan Frankrijk.

Om te beginnen met de algemene vraag: is het netto-pensioen nu vermogen of loon voor het verdrag? Ons inziens is dat nog steeds niet duidelijk. Wel zal de werkgeversbijdrage beschouwd worden als loon overeenkomstig art. 15 van het verdrag. Dit komt doordat de bijdrage direct wordt verloond. Dit is immers ook zo als Mathieu in Nederland zou wonen. Daarbij komt dat een deelnemer die niet deelneemt aan de netto-pensioenregeling recht heeft op deze werkgeversbijdrage. Het ligt dan ook voor de hand dat de werkgeversbijdrage onder art. 15 van het verdrag valt. Hoe de

werknemersbijdrage aan de netto-pensioenregeling beschouwd moet worden is niet eenvoudig te stellen. Is deze bijdrage aftrekbaar? Is een netto-pensioenregeling voor Franse begrippen gelijkwaardig aan de bruto pensioenregeling. Wellicht dat Frankrijk de waarde van het netto-pensioen als vermogen beschouwt, omdat in Nederland de waarde van het netto-pensioen onderdeel is van de rendementsgrondslag van box 3. Het is goed deze vragen op voorhand te bespreken met de desbetreffende inspectie, zodat ook hier geen dubbele belastingheffing gaat plaatsvinden.

Omissie in afkoopbepaling Pensioenwet

In de Pensioenwet en de Wet inkomstenbelasting 2001 is voor het netto-pensioen de mogelijkheid geboden tot afkoop bij het ophouden binnenlandse belastingplichtige te zijn. Dit is opgenomen om dubbele belastingheffing te voorkomen. Heeft Mathieu wat aan deze bepalingen?

Helaas niet. Mathieu is namelijk al lang niet meer binnenlands belastingplichtig (of wellicht nooit geweest). Nu lijkt dit niet erg, omdat het netto-pensioen voor buitenlandse belastingplichtigen niet onder de vermogensrendementsheffing van de inkomstenbelasting valt. Dit is geen vermogensbestanddeel opgenomen in hoofdstuk 7 van de Wet inkomstenbelasting 2001. Het grote probleem zit in de afkoopbepaling. Nu hij niet meer uit Nederland emigreert zal het pensioenfonds niet mogen overgaan tot afkoop van zijn netto-pensioenregeling. Er zit dan niks anders op dan het nettopensioen te genieten in de vorm van een periodieke uitkering dat volgens art. 18 van het verdrag wordt belast in Frankrijk. Ons inziens moet dit opgelost worden. Te denken valt aan een versoepeling van het afkoopverbod in de Pensioenwet ten aanzien van netto pensioen waardoor niet alleen bij emigratie maar ook in de situatie dat er geen sprake meer is van buitenlandse belastingplichtige, afkoop mogelijk moet worden gemaakt. Overigens zal dan ook in de uitvoeringsovereenkomst van de pensioen-uitvoerder opgenomen moeten worden dat in deze situaties wordt afgekocht.

Netto lijfrente

Hoewel de netto -lijfrente in Nederland fiscaal gelijkwaardig wordt behandeld als die van de netto-pensioenregeling is er toch een verschil. De afkoopmogelijkheid. In tegenstelling tot de netto-pensioenregeling zal een verzekeraar wel overgaan tot afkoop. Fiscaal heeft dit namelijk geen consequenties omdat de

netto-lijfrente nooit tot de vermogensrendementsgrondslag heeft behoord aangezien Mathieu buitenlandse belastingplichtige is.⁶ De sanctiebepaling is dan ook niet van toepassing. Dit biedt dus meer perspectief. Het is alleen ook hier onduidelijk hoe de netto-lijfrente voor het verdrag beoordeeld moet worden. Vooral nog is ons uitgangspunt dat art. 18 van het verdrag van toepassing is in de uitkeringsfase, tenzij voortijdig wordt afgekocht. Laten uitkeren betekent dat de uitkering in Frankrijk wordt belast. Derhalve lijkt het verstandig om vóór lijfrente-ingangsdatum af te kopen indien reeds voor deelname aan een netto lijfrente is gekozen.

Conclusie:

In dit artikel hebben wij het pensioen besproken voor in het buitenland wonende piloten of schippers in internationale wateren maar die bij een Nederlandse werkgever pensioen opbouwen. Voor het bruto pensioen, het netto-pensioen en de netto-lijfrente moet beoordeeld worden of de uitkering onder het pensioenartikel (art. 18) van het verdrag valt of dat de opbouw als vermogen moet worden beschouwd. Telkens moet worden beoordeeld of sprake is van loon, pensioen of vermogen. De adviseur die een piloot of schipper die in het buitenland woont adviseert dient eerst te beoordelen waar deze volgens het verdrag belast is. Hij dient daarbij onderscheid te maken tussen bruto en netto pensioen (en netto lijfrente). Blijkt dat het netto-pensioen belast is in het woonland terwijl het woonland geen fiscale faciliteiten verstrekt voor aftrek daarvan, overweeg dan te stoppen met het netto-pensioen en kijk in het woonland voor een beter alternatief. Naar onze mening zal in ieder geval de afkoopbepaling in de Pensioenwet voor buitenlands belastingplichtigen moeten worden gestroomlijnd met de afkoop bij emigratie. Anders is de kans groot dat het merendeel van het netto pensioen voor piloten die in het buitenland wonen via dubbele belastingheffing snel is vervlogen. ■

1 Art. 15 lid 3 OESO-modelverdrag.

2 Art. 4 lid 1 AWR.

3 Verzamelwet Pensioenen 2014, MvT, 3, p. 10, *Kamerstukken II*, 33863.

4 Art. 4 lid 2 AWR jo. art. 2 lid 3 Wet LB 1964.

5 Art. 2 lid 4 onderdeel b Wet LB 1964.6

6 Art. 7.1 onderdeel c Wet IB 2001.